

ПРОТОКОЛ

№ 1537

гр. Варна, 12.10.2022 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Ирена Н. Петкова

Членове: Наталия П. Неделчева
мл.с. Симона Р. Донева

при участието на секретаря Галина Г. Славова
Сложи за разглеждане докладваното от Ирена Н. Петкова Въззивно гражданско дело № 20223100501314 по описа за 2022 година.
На именното повикване в 10:11 часа се явиха:

Въззивникът **Й. Т. Т.**, редовно уведомена, се явява лично и с адв. Зв. С., редовно упълномощена и приета от съда от по-рано.

Въззиваемата страна **В. С. Г.**, редовно уведомен, се явява лично и с адв. М. Ц. и адв. Г., редовно упълномощени и приети от първа инстанция.

Контролиращата страна **ДИРЕКЦИЯ „СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ“ ВАРНА**, редовно уведомени, не се представляват.

Контролиращата страна **ДИРЕКЦИЯ „СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ“ ПЛОВДИВ**, редовно уведомени, не се представляват.

СЪДЪТ ДОКЛАДВА социален доклад от ДСП- Пловдив.

Вещото лице Ц. С., редовно уведомена, се явява, депозираща заключение в срока по чл.199 ГПК.

АДВ. С.: Да се даде ход на делото.

АДВ. Г.: Да се даде ход на делото.

АДВ. Ц.: Да се даде ход на делото.

СЪДЪТ намира, че не съществуват процесуални пречки по хода на делото, поради което

О П Р Е Д Е Л И:

ДАВА ХОД НА ДЕЛОТО И ПРЕПРАЩА

в доклада си към Определение № 2557/07.07.2022г., с което е извършен доклад на

въззивната жалба и на депозирания срещу нея писмен отговор, както и са допуснати указанията в решението на ВКС доказателства.

АДВ. С.: Поддържам въззивната жалба. Запозната съм с определението в разпоредително заседание, не възразявам по доклада. Уведомила съм съда за настоящото местожителство на майката и на детето.

АДВ. Ц.: Оспорвам въззивната жалба. Поддържам отговора. Запозната съм с определението в разпоредително заседание, не възразявам по доклада.

АДВ. Г.: Оспорвам въззивната жалба. Поддържам отговора. Запозната съм с определението в разпоредително заседание, не възразявам по доклада.

СЪДЪТ ДОКЛАДВА, че заключението на вещото лице е постъпило в срока по чл.199 ГПК.

СЪДЪТ ПРИСТЪПВА към изслушване на заключението на вещото лице Ц. С. и сне самоличността ѝ:

Ц. А. С.- 66г., български гражданин, неосъждана, без родство и дела със страните по спора, предупредена за наказателната отговорност по чл.291 НК, обещава да даде безпристрастно заключение.

ВЕЩО ЛИЦЕ С.: Поддържам представеното от мен заключение.

В заключението ми на лист 12 това, което съм посочила във връзка с изследването на В. Г. за недостатъчен самоконтрол по отношение на финанси, е описано в изследването на методиката на Гийсън, която измерва презентация, представяне пред обществеността, биотонус, екстравертност- интровертност и завишена норма на крайни норми по отношение на определен тип качества, свързани със занижен самоконтрол. Същият резултат е и при майката, но при нея акцентуацията прераства по- скоро в депресивно тревожната симптоматика и лабилност. По принцип тези акцентуации всички ги носим по различен начин, в определена ситуация, при неблагоприятни въздействия на средата могат да се изострят. Това не означава, че той не може да контролира себе си, затова съм записала, че няма данни за излизане от рамките на публичната норма. Нито при майката, нито при бащата. Просто има крайни форми на тези качества, които се проявяват като личност и в определена ситуация като стрес, при фрустрация могат да се изострят, но не е нещо, което е извън нормата. Те са в частта Гийсън, при изследването на майката и бащата в точка „Екстремни отговори“, това определя има ли или не акцентуация на характера.

Задачата на психолога не е да определя режима на лични отношения, по- скоро е препоръка. Това е констатирано към датата, когато съм извършила изследването. Оттук нататък е въпрос на екипите на социална подкрепа от Отдел „Закрила на детето“, които ще водят случая и ще правят обсъждания за динамиката на лични отношения. Това не е в моите компетенции, това е от компетенциите на Отдел „Закрила на детето“.

За дете, особено в ранната детска възраст, са много важни и двамата родители- като време, като общуване, като взаимодействие, като възпитаване и отглеждане. По принцип до

началото на училищната възраст и малко по-нагоре майката е много важна като обект на първична привързаност. Тя е определящият човек, който е много значим за едно дете. И така е редно да бъде, тъй като тя се свързва с него от момента на раждането му, там се изгражда привързаността и фигурата за първична привързаност е здравословно да бъде майката. Това не означава, че бащата е изключен. Обикновено ролята на бащата е свързана с това, да подкрепя майката в отглеждането на детето, да се грижи за детето и да създава собствени взаимоотношения със своето дете. Не мога да преценя какво би се случило ако детето беше отглеждано тези две години от бащата и дали бих установила такава връзка, каквото съм установила понастоящем между детето и майката. Но твърдя, че е здравословно фигурата на първичната привързаност от ранното детство на детето да е майката. Особено важно е детето да общува с баща си, защото той е човекът, който допълнително го учи на различни умения, както в общуването, така и в игрите, така и на мъжко самопредставяне и т.н.

Факт е, че страните имат лоши отношения или по-скоро никакви и продължават да общуват чрез институциите. Майката твърди в интервюто, че е опитала да направи няколко пъти срещи с бащата, но той не е откликнал. Бащата твърди също, че няма никаква връзка с майката, не е получавал такива покани и е поддържал контакт за развитието на детето със социалните и с детската градина. Помежду им няма отношения и тя има негативно отношение. Бащата е със съмнения за поведението на майката по отношение на детето Я.. Написала съм, че имам хипотеза, че това, което се случва в техните отношения, е резултат на травматичен опит и на техните лоши взаимоотношения извън взаимоотношенията им като родители, по-скоро като партньори, които носят травматични преживявания помежду си. За мен е много важен фактът, че бащата три години не е виждал детето.

Направи ми впечатление и следното: и двамата родители реагираха много защитно спрямо детето, когато трябваше да се случи връзката и срещата с бащата. Майката каза, че детето Я. бяга от баща си, страхува се, пищи, трябва да го предпази. След което се е посъветвала с психотерапевта си, с когото работи, и тя съдейства и помогна много за тази среща. Бащата по същия начин реагира, той казва, че детето бяга и пищи от него и трябва да помислим как да направим така, че да е леко за него. Това е било при срещата от 2020г. и той също искаше да помогне по някакъв начин за осъществяване на тази среща. Това за мен е индикатор за грижа и приоритет на състоянието на детето. И за двамата родители приоритет е здравето и грижата за детето..

И двамата родители смятат, че който и да е отглеждащият родител, детето трябва да се вижда и с неотглеждащия родител. Това се заявява и от двамата родители, но практически, на поведенческо ниво се констатира, че детето не се е виждало с баща си повече от три години. Бащата коментира след срещата, че за него е много важно, че той е спокоен, майката е спокойна и детето му е добре. Тоест, той си дава сметка, че все пак детето трябва да общува и да е свързано с майката и когато тя е добре, е сигурен, че детето му ще бъде добре при нея, като разбира се, държи на личните си срещи с детето. Относно достоверността на тези твърдения, първо, това е вербално доказателство и второ, не се доказва чрез методиките, с които съм работила, „социална желателност“. Това е видно от тестовете,

които проведох. За мен големия негатив е липсата на връзка между детето и бащата. Не само на вербално, но и на поведенческо ниво смятам, че е достоверно показаното от родителите, че имат желание за осъществяване на контакт на детето и с двамата родители.

АДВ. Ц.: Настоящото производство е образувано през 2018г. оттогава няколко месеца след образуването на делото майката е взела детето при себе си и категорично възпрепятства всякакви отношения между детето и бащата, включително и има постановен акт на съда, който допуска изпълнение, но това изпълнение изцяло в резултат на майката не може да бъде изпълнено, дори и под формата на принудително такова. По какъв начин и изобщо отразява ли се по някакъв начин това върху детето, с оглед възпитанието, грижата, отглеждането, фактът, че майката не зачита нормативно установеното положение.

АДВ. С.: Противопоставям се на задаването на този въпрос. Психологът не е юрист.

ВЕЩО ЛИЦЕ С.: Детето не осъзнава съобразно възрастта си, че майката не изпълнява съдебно решение. То знае за себе си, че бащата ще му се кара, ще го бие, ще го преследва. Има нещо друго, когато говорих с майката и я попитах защо е взела детето от детската градина без да предупреди, това беше всъщност ключовия момент за това, че се отделя детето от другия родител, отговорът ѝ беше, че го е направила, защото не е искала детето да ходи в тази детска градина. Оттам нататък тя си тръгна по нейния път, но това, което се случва в процеса на функционирането ѝ като родител е, че тя търси съдействието на специалисти- психолози и логопед в ЦОП и тръгва на психотерапевт, който е свързан както с взаимоотношенията ѝ с детето, така и с развитието му, за да може, както тя казва, му помогне в развитието му, както и на другото си дете, което е взела. Но това не е стигнало до нивото, до което тя да преработи травматичните преживявания в партньорството с бащата на Я.. Не е стигнала дотам. Тоест, има нагласи за промяна, но не е стигнала до това ниво, да стане действие. Докато в началото майката е взела еднолично решение за промяна, като е взела детето от детската градина и всъщност го е отделила от другия родител, впоследствие започва да търси професионална помощ, започва да работи с психотерапевт върху своето собствено поведение, но не и с взаимоотношенията си с бащата на детето. Препоръчвам ѝ да се включи в такава програма на ЦОП, дали във Варна или в Пловдив, в която да участват и двамата родители, за да преработят това, което се е случило и да станат партньори като родители, за да присъстват в живота на детето и двамата, за да не останат нещата само като склонност.

Това, че съм написала, че детето има нарушена връзка с бащата, че се страхува, че бащата ще го бие, ще му се кара, означава, че е налице някаква степен на синдром на родителско отчуждение. То каза „на мен не ми трябва никакъв баща, имам си дядо“. Но това беше преди срещата. При самата среща с бащата детето беше притеснено, затворено, не отговаряше. Първата му дума, когато баща му клекна до него, то каза „вече съм на шест години“. Това означава, че си продължават някак си разговора, тоест е прекъснат някъде във времето.

Би могло при предходна връзка на майката, при която е търпяла насилие от бивш партньор това да се е отразило върху поведението ѝ, но не съм изследвала този факт, нямам

такава задача. Има тема за насилие и тази тема за физическо насилие е, че баща ми ще ми се кара, ще ме бие, не ме иска. Не е споменавало детето, че друг човек го е бил. Бащата не е дисквалифициран в съзнанието на детето, той е дистанциран, т.е. той присъства като фигура за детето, но е дистанциран емоционално от него.

Честа смяна на местоживеенето на детето би довела до несигурност за детето, което не е добре за него, защото то има нужда от стабилна среда- стая, играчки. Още повече, то е на шест години и два месеца, има много сериозен проблем с говора и в когнитивен план може би ще трябва да се поразработи с него, то малко изостава в познанията, въпреки че майката се съветва с психолози, с логопед от ЦОП, но детето в момента ще бъде в преходната фаза от детска градина в първи клас. Това също ще доведе до напрежение в самото дете, защото изискванията към него ще бъдат повишавани. В тази фаза подкрепата и на двамата родители би оказала много голямо влияние за развитието и разрешаване на този сериозен проблем при детето.

Въпрос на преценка на отдел „Закрила на детето“ са самостоятелни контакти между бащата и детето. Майката е препоръчително да присъства поне в началото, докато детето привикне, че няма нищо заплашително за него. Вече като мине определен период от време тази среща трябва да бъде самостоятелно. Това трябва да са регулярни, чести и предвидими срещи, примерно два пъти в седмицата, в точно определени дни. Не мога да кажа с каква продължителност трябва да е този адаптивен период. Факта, че бащата и детето когато се видяха бяха заедно и се забавляваха означава, че връзката все още е налице, запазена е.

Страните заявиха, че нямат други въпроси към вещото лице.

СЪДЪТ намира, че заключението на вещото лице следва да бъде приобщено към материалите по делото, поради което

О П Р Е Д Е Л И:

ПРИЕМА И ПРИОБЩАВА към материалите по делото заключение вх.№ 22417/29.09.2022г. на вещо лице Ц. С..

СЪДЪТ ДОКЛАДВА, че е представена Справка- декларация от вещото лице С., в която същата е посочила необходимите разходи за труд и допълнителни разноски за изготвяне на СПЕ.

СЪДЪТ, като взе предвид представената справка- декларация намира, че следва да бъде определено окончателно възнаграждение в размер на 500 лева, поради което и доколкото към настоящия момент са внесени общо от двете страни 300 лева, всяка от страните следва да бъде задължена да внесе по още 100 лева в седмичен срок от днес.

Предвид горното, съдът

О П Р Е Д Е Л И:

ОПРЕДЕЛЯ окончателно възнаграждение на вещото лице Ц. С. в размер на **500 лева**.

ЗАДЪЛЖАВА всяка от страните в едноседмичен срок от днес да представи доказателства в размер на по още 100 лева в полза на вещото лице, след което **да се издаде ордер за още 200 лева** в полза на вещото лице.

ДА СЕ ИЗПЛАТИ възнаграждение на вещото лице в размер на 300 лева от внесения депозит /издаден разходен ордер за сумата от 300 лева/

СЪДЪТ ДОКЛАДВА, че от ДСП- Пловдив са изготвили социален доклад, който са депозирали по делото.

АДВ. Ц.: Оспорваме така депозирания социален доклад от ДСП- Пловдив. Посочените в него констатации, както е записано в съдържанието му се базират единствено и само на изложени от майката данни. На следващо място, самите изложени от майката данни, които са възпроизведени в социалния доклад, противоречат на установени с безспорни доказателства факти и обстоятелства в производството. С оглед на това считаме, че не е обективен и не отразява достоверно актуалната информация по отношение на детето и неговото положение. Уточнявам, че оспорваме изложените от майката твърдения пред социалния работник. Останалите факти, които се описват във връзка с приятелския кръг на семейството, грижите, какво получава детето, какво работи майката, не оспорваме.

АДВ. С.: Моля да приемете доклада като доказателство по делото. Поддържам връзка със социалния работник, тъй като майката активно работи със социалните работници, независимо от продължителността на делото. Моето мнение е че данните, изнесени в доклада са достоверни, тъй като на мен лично ми бе обяснено от социалния работник по случая, че бащата многократно е канен за срещи, но той просто не се е отзовал и не се е включил в нито една от инициативите, с довода първо, че това се провежда в Пловдив и отделно е наблегнал на факта, че чака съдебното решение. Когато съдът реши- тогава и когато му бъдат предоставени родителските права, за което е изказал увереност, че ще се случи, тогава би видял и осъществил връзка с детето си.

АДВ. Ц.: Категорично заявявам, че това не отговаря на истината, по – скоро показателен е фактът, че всички, включително и адвокатът на въззивника, знаят къде се намира детето, поддържат информация за него и контакти, а бащата, единствената фигура, е лишен както от всякакви контакти, така и от възможността да осъществява контакти с детето, така изобщо от координатите му къде се намира то.

СЪДЪТ намира, че изготвения от ДСП- Пловдив социален доклад следва да бъде присъединен към доказателствата по делото, поради което

О П Р Е Д Е Л И:

ПРИЕМА И ПРИЛАГА като доказателство по делото депозирания по делото социален доклад вх.д.№ 23206/07.10.2022г.

СЪДЪТ пристъпи към изслушване на родителите, на основание чл. 176 ГПК.

ВЪЗЗИВНИЦАТА: Смятам, че детето има нужда от срещи с баща си. Все пак му е баща. Смятам, че тези срещи трябва да са дотолкова чести, че детето поетапно да свикне с

неговото присъствие, т. к. не го е виждал от две години. Има нужда от него, като родител и се надявам да има възможност бащата да идва и тези срещи първоначално да се осъществяват в Отдел „Закрила на детето“, както прецени психолог или друго лице дали е необходимо да е в моето присъствие или не. Съгласна съм да бъде и без мен, ако кажат специалистите, стига детето да е спокойно. Съгласна съм срещите да бъдат толкова често, колкото специалистът каже, че е в интерес на детето да бъдат. Нямам нищо против детето да има и други контакти с баща си- по телефон, чрез вайбър. Напротив, това би било доста по-лесно и ще съдействам. Съгласна съм в един по-късен етап и бащата, и детето да се виждат и насаме.

ВЪЗЗИВАЕМИЯТ: Ако детето е при мен, нямам нищо против майката да се вижда с него. От пет години живея в постоянен дом, домът е удобен, градината на детето е на 300 метра от дома ми. Смятам, че ще се справя с последиците от дългата раздяла между мен и детето, ако ми бъде дадено да го отглеждам. Ако аз отглеждам детето, майката може да вижда детето когато тя реши, аз няма да правя спънки. Ако детето се отглежда от майка си, се надявам да виждам детето възможно най-често. Склонен съм да се осъществяват срещите първоначално в Агенция „Закрила на детето“, в присъствието на специалисти в гр. Пловдив. Ако майката самата реши, защото често пътува до Варна, също винаги имам желание да се срещам и виждам с детето. Надявам се тя да има стабилност в живота си и бих допринесъл за това, от нея зависи всичко.

АДВ. С.: Представям списък с разноски.

АДВ. Ц.: Не претендираме разноски. Считам, че разноски въобще не се дължат в производството, с оглед предмета на делото, доколкото се касае до спорна съдебна администрация и считам, че не се дължат такива разноски в полза на нито една от страните.

АДВ. С.: Въззиваемият още от първа инстанция е освободен от заплащане на държавни такси. Считам, че към настоящия момент обстоятелствата още повече са променени, установено е, че същият работи, финансово независим е и не считам, че следва по този начин той да ощетява бюджета.

СЪДЪТ намира, че следва да бъдат приети представените от страните списъци с разноски, ведно с договор за правна защита и съдействие, поради което

О П Р Е Д Е Л И:

ПРИЕМА И ПРИЛАГА по делото списък с разноски, представен от адв. С., ведно с договор за правна защита и съдействие.

Страните заявиха, че нямат доказателствени искания.

Предвид липсата на доказателствени искания съдът счита делото за изяснено от фактическа страна, поради което

О П Р Е Д Е Л И:

ДАВА ХОД НА СПОРА ПО СЪЩЕСТВО

АДВ. С.: Моля да се произнесете с решение, с което да уважите въззивната жалба на доверителката ми, като предоставите упражняването на родителските права по отношение

на детето Я. на нея. С оглед изразеното становище от доверителката ми, което аз също споделям, и на представените днес доказателства- социален доклад и СПЕ, считам, че на бащата следва и е наложително да бъде определен разширен режим на лични отношения с детето, с оглед степента на отчужденост, която слава Богу установена от вещото лице, е лека и аз считам, че би могла да бъде преодоляна към настоящия момент. Вярно е, че детето пази някакви негативни спомени от баща си отпреди време, но самата среща така, както е протекла между детето и него, означава, че детето го помни, запазило е, съхранило е връзката с него, тоест, много леко и безпрепятствено то е откликнало не неговото внимание. Ако той продължи в тази насока считам, че нещата ще бъдат преодоляни, но това зависи единствено от неговото желание и поведение, каквото до момента, поне по думите на доверителя ми, не е имало. Същият е разчитал на съдебното решение, поне това ѝ е заявил на нея. Оттук нататък аз считам, че ние всички трябва да променим отношението си и да забравим и да загърбим това, което е било в миналото. Ако се връщат към старите си травми един спрямо друг просто нищо няма да се получи. В този смисъл трябва да седнем и да постигнем споразумение. Ако не, моля да постановите решение в изложения от мен смисъл.

Моля да ни присъдите сторените по делото разноски.

АДВ. Ц.: Моля да се произнесете с решение, с което да отхвърлите като неоснователна подадената въззивна жалба и да потвърдите първоинстанционното решение, като правилно и законосъобразно.

Разбира се съдът следва да отчете дългия период от време, който измина от образуване на производството до настоящия момент, както и настъпилата промяна в доста обстоятелства в рамките на този период.

Моля, съобразно препоръките на специалистите, да постановите разширен режим на лични отношения между бащата и детето, като разпределите разходите и затрудненията, свързани с необходимостта от пътуване от един град към друг поравно между двамата родители, доколкото не би било справедливо само една от страните да поеме такъв. Моля да зачетете цялостното поведение на въззивника от образуване на производството и до настоящия момент, въпреки заявените декларации за промяна, факта, че възпрепятства изпълнението на решението, наличието на криминални прояви и др. неща, които са установени по делото и няма как да не се отразят върху детето, с оглед възпитанието му, психоемоционалното му развитие и всички останали обстоятелства. Моля за решение в този смисъл, като разбира се това ще бъде ако не се постигне спогодба. От самото начало сме били за постигане на спогодба, правили сме инициативи за такава, но за съжаление нашите опити не бяха приемани от другата страна. Сега, след като се твърди, че има такава нагласа у въззивницата, ще се опитаме да постигнем спогодба. Предлагам на колегата още до края на седмицата да уточним, ако страните постигнат споразумение, ще уведомим своевременно съда, за да може да отмените хода по същество и да утвърдите спогодбата.

АДВ. Г.: Поддържам становището на колегата Ц., моля да ми бъде дадена възможност да представя писмена защита.

СЪДЪТ счете делото за изяснено от фактическа и правна страна и обяви, че ще се произнесе с решение в законоустановения срок.

ДАВА ВЪЗМОЖНОСТ на адв. Г. да депозира писмени бележки в 3- дневен срок от изготвяне на протокола.

ПРОТОКОЛЪТ е изготвен в съдебно заседание, което приключи в 11:04 часа.

Председател: _____

Секретар: _____